

Укладачі: Гаврисюк В. К., член-кор. НАМН України, д-р мед. наук, проф.; Меренкова Є. О., д-р мед. наук; Гуменюк Г. Л., д-р мед. наук, проф., Дзюблик Я. О., д-р мед. наук; Морська Н. Д., канд. мед. наук; Пендальчук Н. В., канд. мед. наук, Власова Н. А., лікар (ННЦ ФПА НАМНУ).

Рецензенти:

Зайков С. В., професор кафедри фтизіатрії і пульмонології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика, д-р мед. наук, проф. (044) 275 57 11.

Дзюблик О. Я., завідувач відділенням технологій лікування неспецифічних захворювань легень ННЦ ФПА НАМНУ, д-р мед. наук, проф., (044) 270 35 61.

Голова профільної проблемної комісії МОЗ та НАМН України: академік НАМН України, д-р мед. наук, проф. Ю. І. Фещенко

Голова експертної комісії: д-р мед. наук, проф. І. А. Калабуха

Відповідальний за випуск: Державна установа «Національний науковий центр фтизіатрії, пульмонології та алергології імені Ф. Г. Яновського Національної академії медичних наук України», 03038, м. Київ, вул. М. Амосова, 10, тел. 275 54 88, E-mail: secretar@ifp.kiev.ua.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
Державна установа
«Національний науковий центр
фтизіатрії, пульмонології та алергології
імені Ф. Г. Яновського
Національної академії медичних наук України»
(ННЦ ФПА НАМНУ)

УДК: 616.24-002.582-085-036.8.001.5

Випуск із проблеми
"Фтизіатрія і пульмонологія"

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Державної установи
«Національний науковий центр
фтизіатрії, пульмонології та алергології
імені Ф. Г. Яновського НАМН України»,
протокол № 6 від «17» червня 2025 р.

**ЗАСТОСУВАННЯ ОПИТУВАЛЬНИКА KSQ ДЛЯ
ОЦІНКИ ЯКОСТІ ЖИТТЯ У ХВОРИХ НА САРКОЇДОЗ
ЛЕГЕНЬ**

(інформаційний лист)

Тираж 80 прим.

Київ 2025

Пропонується для впровадження в практику лікувально-профілактичних закладів пульмонологічного профілю опитувальник King's Sarcoidosis Questionnaire (KSQ) для оцінки якості життя у хворих на саркоїдоз легень, який розроблено науковцями Королівського коледжу в Лондоні та адаптовано для використання на території України у відділенні інтерстиціальних захворювань легень ННЦ ФПА НАМНУ.

Дана розробка пропонується вперше, аналоги відсутні.

Основним принципом лікування пацієнтів із легеневим саркоїдозом є досягнення балансу між: а) мінімізацією ризику інвалідності, смерті через ураження легень або зниження якості життя; і б) ризиком супутньої патології та зниженням якості життя внаслідок дії глюкокортикостероїдів (ГКС) та інших видів терапії. Оцінка якості життя є все більш використовуваною кінцевою точкою при саркоїдозі, яка оцінює вплив стану з погляду пацієнта. Якість життя – це абстрактне і вельми суб'єктивне поняття. Опитувальники якості життя дозволяють оцінити вплив стану хвороби та лікування на різні аспекти життя хворого. Опитувальник KSQ складається з модулів: загальний стан здоров'я, легені, ліки, шкіра та очі. Можна розрахувати загальні бали, включаючи комбіновані бали, що дозволяє оцінювати пацієнтів із ураженням одного або кількох органів. До модуля загального стану здоров'я включено пункт про втоми (FAS) – FAS ($r^2 = 0,74$). KSQ отримав позитивну оцінку спеціалістів у галузі саркоїдозу, перш за все, як зручний, короткий, що не займає багато часу у пацієнтів. На думку Moor C. S. et al. (2023), KSQ може бути використаний як стандарт в оцінці якості життя у хворих на саркоїдоз легень. Водночас, на відміну від FAS, у літературі відсутня сумарна бальна оцінка результатів опитування загалом за розділами опитувальника. У зв'язку з цим сумарна оцінка балів для формування відповідей на запитання «Саркоїдоз впливає на Ваше здоров'я?» і «Саркоїдоз шкодить Вашим легеням?» було проведено на підставі консенсусного висновку спеціалістів відділення інтерстиціальних захворювань легень ННЦ ФПА НАМН України. Отже, використання результатів KSQ, а також характер їх динаміки в процесі перебігу хвороби рекомендовується як додатковий інструмент у вирішенні питання про призначення або припинення специфічного лікування хворих.

King's Sarcoidosis Questionnaire (KSQ)

1. Загальний стан здоров'я

Впродовж останніх 2 тижнів...

	Весь час	Більшу частину часу	Значну частину часу	Деякий час	Невелику частину часу	Майже ні	Зовсім ні
1 У мене було відчуття безвиході	1	2	3	4	5	6	7
2 У мене були труднощі з концентрацією	1	2	3	4	5	6	7
3 У мене було недостатньо мотивації	1	2	3	4	5	6	7
4 У мене було відчуття втоми	1	2	3	4	5	6	7
5 У мене було відчуття тривоги	1	2	3	4	5	6	7
6 У мене були болі у м'язах/суглобах	1	2	3	4	5	6	7
7 У мене було відчуття ніяковості	1	2	3	4	5	6	7
8 У мене було хвилювання щодо моєї ваги	1	2	3	4	5	6	7
9 У мене було хвилювання щодо мого саркоїдозу	1	2	3	4	5	6	7
10 Втома заважала моїй звичайній соціальній активності (як, наприклад, вихід кудись із друзями або родиною)	1	2	3	4	5	6	7

Загальний бал _____ Лікар _____

Оцінка результатів (на основі консенсусної думки експертів)

Саркоїдоз впливає на Ваше здоров'я:

від 60 до 70 балів – дуже мало чи зовсім ні;

від 30 про 60 балів - мало чи помірно;

від 10 до 30 балів - сильно або дуже сильно.

2. Легені

Чи шкодить саркоїдоз Вашим легеням?

	Весь час	Більшу частину часу	Значну частину часу	Деякий час	Невелику частину часу	Майже ні	Зовсім ні
11 Мій кашель викликав біль/дискомфорт	1	2	3	4	5	6	7
12 Я відчував (відчувала) задишку під час підйому сходами або рухаючись угору із невеликим укліном	1	2	3	4	5	6	7
13 Мені необхідно було робити глибокі вдихи, або «бракувало повітря»	1	2	3	4	5	6	7
14 У мене було відчуття стиснення грудної клітини	1	2	3	4	5	6	7
15 У мене були епізоди задишки	1	2	3	4	5	6	7
16 У мене був біль у грудній клітині	1	2	3	4	5	6	7

Загальний бал _____ Лікар _____

Оцінка результатів (на основі консенсусної думки експертів)

Саркоїдоз шкодить Вашим легеням:

від 36 до 42 балів – дуже мало чи зовсім ні;

від 18 про 36 балів - мало чи помірно;

від 6 до 18 балів - сильно або дуже сильно.